

Suomalaisen Normaalilyseon Konventin
puheenjohtajien

Perinnekirja

Aloitettu v. 1937

Alkuperäiskäsikirjoituksesta toimittanut
sekä etenevästi järjestänyt

Lasse Mäki

Saatesanat

Helsingin normaalilyseon lukion oppilaskunnan hallitus sai professori Ilkka Oramolta lokakuussa 2013 ainutlaatuisen lähetyksen: posti toi suuren kirjekuoren, jonka sisältä paljastui pala tietymättömissä ollutta koulun historiaa. *Suomalaisen Normaalilyseon Konventin puheenjohtajien Perinnekirja* sisältää tarinoita silloisen oppilaskunnan, konventin, ajoilta. Päiväkirjamaisessa teoksessa on muun muassa kuvattu yksityiskohtaisesti konventin kokouskäytänteitä, juhlia ja muita tapahtumia sekä silloista koulukulttuuria poikakoulussa. Se myös muistuttaa lukijaansa traditioiden tärkeydestä sukupolvien välisen perinnön välittäjänä.

Käsillä olevan uudelleenkirjoitetun laitoksen tarve syntyi kahdesta syystä. Ensinnäkin käsinkirjoitettu alkuperäiskappale on osaksi sangen vaikeaselkoista tai ainakin hidasta luettavaa, minkä johdosta kirjan käyttömahdollisuuksia parantaa moderni ulkoasu. Toiseksi on harkinnassa luovuttaa alkuperäinen *Perinnekirja* Kansallisarkistoon säilytettäväksi, ja jotta tuleville sukupolville jäisi siitä kopio, kattaa tämä ”toinen painos” senkin tarpeen.

Olen noudattanut alkuperäisen käsikirjoituksen sivujärjestystä ja otsikointia niin pitkälle kuin se on ollut käytännöllisissä puitteissa mahdollista. Joissain väliotsikoissa olleet ilmiselvät numerointivirheet olen korjannut merkiten omat korjaukseni hakasulkein. On huomattava, että alkuperäinen teksti on kirjoitettu joka toiselle sivulle. Myöhemmin väliin on tehty lisähuomautuksia. Kyseiset huomautukset on tässä esitetty kursiivilla, samoin kuin lisäyksen tekijän nimikirjaimet. Entiset puheenjohtajat ovat kirjoitustensa lomaan myös piirtäneet havainnollistavia kuvia, jotka on suoraan kuvanlukijalla siirretty tähän laitokseen.

Toivon, että *Perinnekirjasta* on iloa tulevillekin oppilaskuntien hallituksille sekä yleisesti niin Normaalilyseon opiskelijoille kuin kaikille entisajan koulukulttuurista kiinnostuneille harvinaisena kurioositeettina vuosikymmenten takaa. Vaikka teos itsessään on lähes kahdeksankymmentä vuotta vanha, ei sen sanoma perinteiden jatkamisen tärkeydestä ole muuttunut lainkaan.

Helsingissä Konventin perustamisen vuosipäivänä 16. lokakuuta 2013

Lasse Mäki

Suomalaisen Normaali-
lyseon Konventin puheen-
johtajien
Perimäkirja

Alotettu v. 1937.

Tätä kirjaa tulee kunkin
puheenjohtajan säilyt-
tää kotonaan!
Eikä sitä saa lainata muille!

Suomalaisen Normaalityön Konventin puheenjohtajien Perinnekirja

*Tätä kirjaa tulee kunkin puheenjohtajan säilyttää kotonaan!
Eikä sitä saa lainata muille!*

Esipuhe

”Eläköön traditiot” on entinen, kaikkien tuntema puheenjohtajamme Jussi Lappi-Seppälä kaiveruttanut puheenjohtajanuijaamme. Jo hän huomasi aikanaan mikä voima vanhoissa perinteissämme oli. Hän tiesi myöskin mitä niiden noudattaminen konventille merkitsi ja edelleenkin merkitsee.

Sama tietoisuus on vähitellen syöpyntä yhä useampien norssien mieleen, ja varsinkin näin riemuvuotenumme kuulee konventissa tuon tuostakin mainittavan perinnesanaa. Mutta niin kuin koko suomalainen koululaitos, niin myös Konventtimme on vielä verrattain nuori. Sentähden ne perinteet, jotka edeltäjiltämme olemme saaneet, ovat vielä tällä hetkellä verrattain summittaisia ja vakiintumattomia. Useasti on konventin kokouksessa sattunut, että eri cives omaavat ja esittävät sangen ristiriitaisia mielipiteitä jostakin esilläolevasta perinneksymyksestä. Koska tällainen asiantila ehdottomasti aiheuttaa sekaannusta, mahdollisesti k.o. perinteen arvon alenemistakin, olen selvyuden ja järjestyksen aikaansaamiseksi kerännyt ja järjestellyt tiedossani olleita konventin perinteitä.

Tässä vaikeassa tehtävässä olen parhaan kykyni mukaan koettanut noudattaa mahdollisimman suurta asiallisuutta, t.s. olen koettanut esittää kaiken siten kuin sen edeltäjiltäni ja muilta asioita tuntevilta ulkocives olen kuullut.

Mitä itse keräykseen ja järjestelemiseen tulee, olen pyrkinyt etupäässä esittämään niitä perinteitä, jotka puheenjohtaja-aikanani ovat olleet käytännössä. Sen lisäksi olen esitykseni loppuun liittänyt muutamia vanhoja traditioitamme, jotka nykyään ovat olosuhteiden pakosta joutuneet syrjään, mutta jotka ovat sen arvoisia, että ne on säilytettävä muistissa, ja mikäli mahdollista otettava sopivassa ajankohdassa uudelleen käytäntöön.

Se, että olen tämän kyhäelmäni kirjoittanut erikoiseen kirjaseen, johtuu siitä, että harras toivoni on, että jokainen puheenjohtaja kirjoittaisi tähän kirjaan omalta ajaltaan ne uudet tavat ja tottumukset, jotka hänen mielestään ovat sen arvoisia, että niiden olisi muodostuttava perinteiksi. Lisäksi olisi erittäin suotavaa, että kukin puheenjohtaja merkitsisi tähän ne uudet virkatoimet, -velvollisuudet t.m.s., joita hänen aikanaan on tullut puheenjohtajalle, sillä vaikka tämä kirjanen kantaakin nimeä ”perinnekirja”, niin toivon, että siitä samalla muodostuisi jonkinlainen puheenjohtajaviran opas ja neuvonantaja, että kaikki tiedot, joita uusi puheenjohtaja virkaansa astuessaan tarvitsee, ne hän saa näiltä lehdiltä. Ehkäpä hän myös samalla tuntee ikään kuin tervehdyksen entisiltä puheenjohtajapolvilta, joka varmaan on

omiaan rohkaisemaan ja kannustamaan jokaista, joka tähän Konventtimme kunniavirkaan astuu.

Ja lopuksi vain:

”Puheenjohtajat, juuri teistä riippuu se suunta ja se henki, joka konventissa kulloinkin vallitsee. Sentähden vaalikaa Konventtia, ahertakaa sen hyväksi parhaan kykynne mukaan ja muistakaa aina, ’Perinteissä on Norssin konventin voima!’”

Helsingissä 26 p:nä elok. 1937

Ernst Rydman

* * * * *

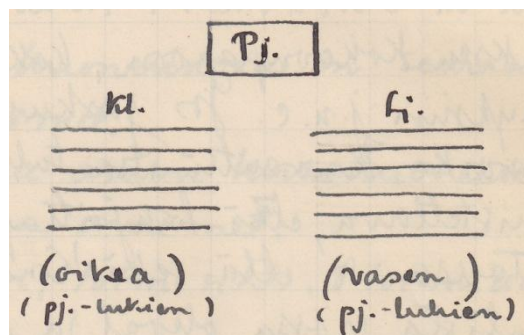
I luku. Konventin kokoukset

1) Kuten konventin sääntöjen 13 §:ssä mainitaan, pitää Konventti mikäli mahdollista kokouksiaan kerran kahdessa viikossa. Näissä kokouksissa noudatettakoon istumajärjestystä, joka on ollut käytännössä jo Konventin alkua ajoilta saakka. (kts. alla olevaa piirrosta)

Konventin kokouksessa siis istutaan puheenjohtajasta lukien järjestyksessä:

- 1: set penkkirivit: abiturukset + kuraattori
- 2: set penkkirivit: 7-luokkalaiset
- 3: t penkkirivit: 6-luokkalaiset

Huom! Kumpikin linja istuu omalla puolellaan siten, että kl. linja istuu puheenjohtajasta oikealla ja linjajak. linja puheenjohtajasta vasemmalla.

2) Kaikkiin konventin kokouksiin ovat opettajat tervetulleita. Puheenjohtaja ilmoittakoon kustakin kokouksesta henkilökohtaisesti kuraattorille. Juhlista ja muista huomattavista tilaisuuksista ilmoitettakoon opettajahuoneen taululla. (Juhliin saapuvat opettajat luonnollisesti konventin vieraina.)

3) Kerhotoiminnasta on erikoisesti huomattava Konventin hallussa oleva ”Rakennusmestari L. Reizin” rahasto. Sen säännöt on laadittu kevättalvella 1938 ja rak.mest. Reizin hyväksymä jätetty rehtorin huostaan. Jokaisen puheenjohtajan on ehdottomasti tutustuttava niihin, rahaston hallituksen kokoonpanoon, kokoontumisesta annettuihin määräyksiin j.n.e. Jos joskus syntyisi erimielisyyttä siitä, voiko Konventti itse tulla osalliseksi avustuksesta, on muistettava, että lahjoittajan tarkoitus oli sääntöjä laadittaessa se, että sekä Konventti, Veikko, kerhot, myös Konventista erossa olevat ja alaluokkien kerhot, voivat saada rahastosta avustuksia. E.H.

II luku. Konventin kerhotoiminta

1) Kerhotoimintaa ylläpitääkseen ja tukeakseen on Konventti kunnostanut erikoisen kerhohuoneen. Kerhohuoneessa säilytettäköön aina n.s. ”Kerhokirjaa”, johon kukin kerho on velvollinen merkitsemään kokouksensa.

2) Konventin huoneustoon on seuraavilla virkailijoilla avaimet:

- a. * Kaikilla allaolevilla avain kokoushuoneeseen
- b. ”Veikon” toimituksen avaimet: päätoim. toim.siht., 1. toimittajalla
- c. Konventin arkisto: puheenjoht., rahast.hoit., siht., arkistonh.
- d. Konventin kirjasto: kirjastonhoitaja

*) Nytemmin avain vain puheenjoht., sihteerillä, arkistonhoit., päätoim. ja toim.sihteerillä sekä kerhohuoneen isännällä.

III luku. Konventin komiteat

1) Lakivaliokunta

Lakivaliokunta on päätösvaltainen kolmen jäsenen ollessa läsnä.

Konventin säännöissä ei nimenomaan mainita milloin lakivaliokunta on päätösvaltainen, mutta sääntöjen VI luvun 27 §:n tai sen kohdan lakivaliokunnalle antaman erityisen lisämerkityksen tähden olisi mielestäni ainoa oikea käytäntö että lakivaliokunta on ainoastaan täysilukuisena päätösvaltainen. Ainakin minun pj-kaudellani noudatettiin sitä tapaa. 27 §:n 2:ssa mainittu ”ratkaiseminen” merkitsee Konventista erottamista, joka on asianomaiselle suurempi rangaistus kuin oletetaan. Siksi varoen käytettävä. E.H.

2) Ohjelmatoimikunta

Ohjelmatoimikuntaa käyttää puheenjohtaja ainoastaan juhlien käytännöllisen puolen järjestämiseen. On mm. niin usein ilmennyt, että k.o. toimikunta ei varsinaista ohjelmanlaatimista kykene suorittamaan, että tämä työ on jäänyt pääasiassa puheenjohtajan tehtäväksi.

3) Lippukomitea

a. Puheenjohtaja tiedottakoon Konventin taululla lippukomitean kokouksesta, kun kouluista on lähetetty pääsylippuja. Kokous järjestettäköön sellaiseen aikaan, että jäsenet voivat täysilukuisina olla läsnä. Kiireellisessä (tai muuten erikois-) tapauksessa jakaa puheenjohtaja liput oman harkintansa mukaan. (Tämä ainoastaan poikkeustapauksessa, sillä muuten ilmenee Konventin piirissä n.s. ”pahaa verta”.)

b. Äänestys tapahtuu seuraavasti: Lippujen anojien nimet kirjoitetaan taululle, ja kukin komitean jäsenistä vetää viivan (1) ehdokkaansa nimen kohdalle.

Puheenjohtajalla on kaksi (2) ääntä. Eniten ääniä saaneet tai saanut saavat edustajalipun.

c. Ainoastaan kirjalliset anomukset hyväksytään.

V. 1938–39 aikana otettiin Helsingin toverikunnissa käytäntöön yhtäläinen edustajakortti. Norssi sai näitä kaksi kappaletta. Näiden jakaminen suoritetaan kuten aikaisemmin lippujenkin. Puheenjohtajan on pidettävä kirjaa edustajakortin jaosta, jotta siinä noudatettaisiin tasapuolisuutta. Kortin katoamisesta on tehtävä ilmoitus Helsingin Toverikuntaliittoon. Juhlissa on kontrolloitava, että näitä kortteja ei esiinny väärennettyinä. J.L.

IV luku. Konventin kilpailut

Konventti panee kevätlukukaudella toimeen Lausuntakilpailut, jotka ovat luokkien välisiä (siis joukkueittain). Kiertopalkinnon saa omakseen se luokka, jonka kahden (2) edustajan yhteinen pistemäärä on paras. Senjälkeen kun voittajaluokka on kaiverruttanut nimensä kiertopalkintoon, säilytetään sitä Konventin palkintokaapissa.

Lausuntakilpailut. Jaetaan myös yksityispalkintoja kunkin sarjan parhaille. Olemme saaneet Werner Söderström Oy:ltä, Otavalta, Akat. Kirjakaupalta ja Lähetyskirjakaupalta ilmaiseksi kirjoja siihen tarkoitukseen. Suosittelen. E.H.

Huom. Säännöt: 26 §.

V luku. Konventin nimikirja

- 1) Nimen merkitseminen Konventin nimikirjaan tapahtuu 7:llä luokalla.
- 2) Nimikirjoituksen lisäksi merkittäköön k.o. kirjaan jäsenen konventtiintulopäivä sekä ansioluettelo.
- 3) Nimen merkitseminen tapahtuu kevätlukukaudella vaalikokouksen jälkeen.
- 4) Muina aikoina säilytettäköön nimikirjaa Konventin arkistossa.

Nimikirjaa täytettäessä on huolehdittava, että asianomaisille paikoille tulee merkityksi ylioppilaaksi tulovuosi, jota ei asianomainen henkilö vielä itse täyttäänsään tiedä. J.L.

VI luku. Konventin edustustehtävät

a) Lippuvartio

Huomattaviin juhlatilaisuuksiin kuten paraateihin, hautajaisiin, sankaripatsailla käyntiin, keppienjakotilaisuuteen y.m. lähettää Konventti lippuvartion.

- 1) Konventin lippuvartioon pääsevät ainoastaan ne Konventin jäsenet, joiden pituus on 180 cm tai yli, ja joilla on vihreä takki. (Poikkeustapauksissa voidaan pituudesta 180 cm tinkiä.)
- 2) Konventin lippuvartioon kuuluu vakinaisesti 6 jäsentä. Näistä 3 on varsinaista lippumiestä sekä toiset 3 edellisten varamiehiä.
- 3) Kuten yllä on mainittu, tulee lippuvartiolla olla vihreät takit, mutta sen lisäksi vielä vihreät marsalkka-nauhat.
- 4) Lippuvartio valitaan lukukaudeksi kerrallaan.

b) Konventin lähetystö

Juhlatilaisuuksissa kuten syntymäpäivillä, hautajaisissa y.m. edustaa Konventtia 3-miehinen lähetystö.

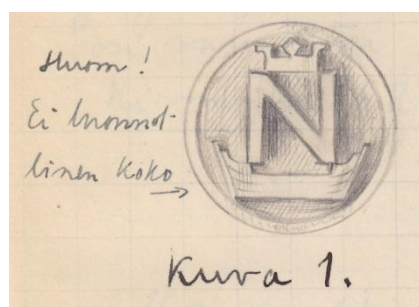
- 1) Lähetystöön kuuluvat: puheenjohtaja, sihteeri ja rahast.hoitaja.
- 2) Lähetystö on aina puettu vihreään takkiin, juhla-asu erittäin suotava! (kts. takin säännöt)

Puheenjohtajan tehtäviin kuuluu huolehtia, että entisiä opettajia ja oppilaita muistetaan heidän merkkipäivinä ja että norssi-vainajien arkulla on lippu suorittamassa viimeistä kunniapalvelusta. J.L.

VII luku. Norssimerkki

a) Varsinainen Norssimerkki

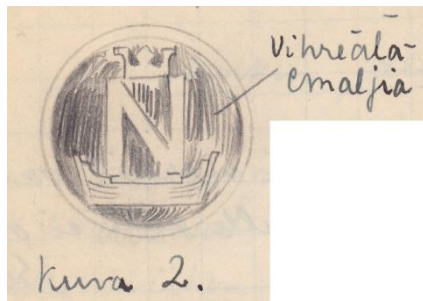
Kun lokakuussa v. 1937 vietettiin Norssin Riemujuhlaa, hyväksyttiin Riemujuhlan osanottajamerkiksi taiteilija A. Liuksialan suunnittelema Norssimerkki (kuva 1). Tämä merkki on tummaa hopeaa, neulakiinnitys (valmist. Sundqvist). Riemujuhlan aikana hankkivat k.o. merkin sekä ylä- että alaluokkalaiset. – Jotta merkki edelleenkin säilyisi, olisi suotavaa, että Konventti virallisesti hyväksyisi sen jäsenmerkikseen. Tällöin jokainen jäsen hankkisi merkin Konventtiin tullessaan.

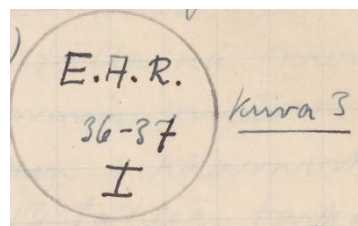
Merkki voisi tällöin olla ruuvikiinnitteinen sekä varustettu jäseneksitulovuoden vuosiluvulla. – Kaikissa tapauksissa ilmoittakoon puheenjohtaja lukuvuoden alkaessa uusille jäsenille, samoin kuin alaluokkalaisillekin tällaisen merkin olemassaolosta.

b) Ent. puheenjohtajien Norssimerkki

Samaan aikaan, jolloin yllämainittu varsinainen Norssimerkki tuli käytäntöön, jaettiin myöskin Konventin entisten puheenjohtajien ensimmäinen jäsenmerkki (kuva 2).

Puh.joht. jäsenmerkki on muuten vars. Norssimerkin kaltainen, mutta pohja on kirkkaanvihreätä emaljia. Merkki on kiinnitetty ruuvilla. Ensimmäisen puheenjohtaja-jäsenmerkin tausta (kuva 3) on varustettu seur. merkinnöillä. E.A.R. 36-37 I.

Merkin tarkoitus ja sen käyttö

K.o. merkki on kuten yllä on huomautettu entisten puheenjohtajien jäsenmerkki t.s. virasta erotessaan saa kukin puheenjohtaja Konventilta tämän merkin.

(kts. kuva 3) Merkin takaosaan tulee omistajan antaa kaivertaa nimensä etukirjaimet, puheenjohtaja-ajan vuosiluvuista (tai luvusta) kaksi viimeistä numeroa sekä latinalainen järjestysnumero. (Ensimm. merkki siis jaettiin v. 1937.)

Puheenjohtajajäsenmerkkiään saavat entiset puheenjohtajat käyttää Norssimerkin tapaan oman harkintansa mukaan.

Lisäys. Entisen puh.joht. merkin on, kuten jo -38 sovittiin, oikeutettu omalla kustannuksellaan hankkimaan jokainen ennen v. -36 puheenjohtajana toiminut ulkocivis. Taustamerkit ovat muuten samat kuin vierellä on esitetty, paitsi että järjestysnumero puuttuu. E.R.J.

VIII luku. Varsinainen puh.joht.- sekä sihteeri-merkki

1. Merkin alkuperä

Ei ole varmaa tietoa siitä, milloin k.o. merkit tulivat ensikertaa käytäntöön. Mainitaan, että siihen aikaan, jolloin Norssissa oli itsehallinto, käyttivät valvojat tällaisia merkkejä virkamerkkeinään. Sitten niistä on tullut puheenjohtajan ja sihteerin virkamerkkejä.

Merkeissä olevat 13 tähteä tarkoittanevat sitä, että Norssissa oli alkuaikoina 13 luokkaa. Nämä valitsivat kukin edustajan keskuudestaan, jonka tuli olla jäsenenä 13:sta neuvostossa. Tämä elin oli yksi oppilaitten itsensä ylläpitämä hallintoporras.

Jo itsehallinnon loppuvuosina olivat nämä merkit vakiintuneet nykyiseen käyttöönsä; valvojilla niitä ei ollut. E.R.J.

2. Merkin käyttö

Tapana on ollut, että puheenjohtaja ja sihteeri kantavat tätä merkkiä koulussa ollessaan. – Edustustehtävissä ja virallisissa tilaisuuksissa on merkin kantaminen pakollista. – Merkin kiertokulku on ainainen, siten, että edellisen viranhaltija luovuttaa sen seuraajalleen – (Puheenjohtajamerkissä on vasen yläsakara taivutettu hiukan sisäänpäin.)

Merkkiä luovutettaessa kunnioittaa Konventti toimitusta seisomaan nousten, samoin päätoimittajain kortin luovuttamista. E.H.

IX luku. Norssitakki

1. Norssitakin käyttö

Huolimatta siitä, että Norssitakin säännöissä 2 § on määritelty takin käyttö juhlapukuna, on tullut tavaksi käyttää takkia juhlapukuna myös seuraavien asusteitten kanssa: smokingpaidan ja mustan solmukkeen kanssa.

On varsin suotavaa, että tämä tapa vakiintuisi, ehkäpä joskus on asiallista tehdä siitä uusi pykäläkin takin sääntöihin, vihreän paidan ja valkosolmion hankkiminen näyttää nim. olevan varsin vähäistä. Erikoisesti olisi hauskaa jos takin käyttö tällaisin asustein tulisi yleiseksi omissa suljetuissa juhlissamme. Siksi näyttäkööt puheenjohtajat hyvää esimerkkiä.

2. Norssimerkki norssitakissa

Jotta saataisiin jonkinmoinen järjestys aikaan, olisi hyvin suotavaa, että edelleenkin noudatettaisiin v. -37 omaksuttua tapaa pitää Norssimerkkiä* rintataskun yläpuolella. Tällöin nim. takin irtokäänteet ovat vapaat muille jäsenmerkeille t.m.s., ja samalla saadaan aikaan asiallinen yhdenmukaisuus.

*) tietenkin metallinen jäsenmerkki

3. Pari juttua puheenjohtajille

Puheenjohtajan tulee kaikkina aikoina näyttää muille esimerkkiä olemalla puettu vihreään takkiin. Hänestä riippuu ennenkaikkea, että takki säilyy vuodesta vuoteen, ja että siitä tulee pysyväinen perinne. Edelläkävijänä tässäkin uudessa aatteessa tulee Konventin myöskin taata sen jatkuvaisuus, niin suurella vaivalla ja vastuulla läpi viety yritys ei saa kuolla!

4. U.c. [ulkocivis] Lappi-Seppälän lahjoittamat takit

Vuodesta 1937 lähtien on u.c., arkkitehti J. Lappi-Seppälä lahjoittanut Konventtiin tulevista 6:s-luokkalaisista norssitakin sille uudelle civikselle, jonka toverit ovat katsoneet ansiokkaimmaksi sen saamaan. Takin saaja valitaan siten, että kultakin 6:nnelta luokalta otetaan yksi edustaja, ja nämä sitten yhdessä puheenjohtajan

kanssa määräävät takin saajan, ”Norssin reiluimman nahan”, kuten arkkitehti Lappi-Seppälän sanat kuuluvat.

Takin luovutus tapahtuu nahkakonventissa, johon u.c. Lappi-Seppälä on kutsuttu. ”Reiluin nahka” on ainoa, joka 6:s-luokkalaisista esiintyy alunpitäen norssitakissa, ja sen jälkeen kun entisistä nahoista on kaikkien seremonioiden jälkeen tullut Konventin civiksiä, u.c. L-Seppälä muutamain sanoin puhuu takin saaneelle civikselle.

Takki ei lainkaan eroa tavallisesta norssitakista, paitsi että N-kirjaimen oikeassa sakarassa on pieni musta, neulottu risti.

X luku. Konventin juhlat

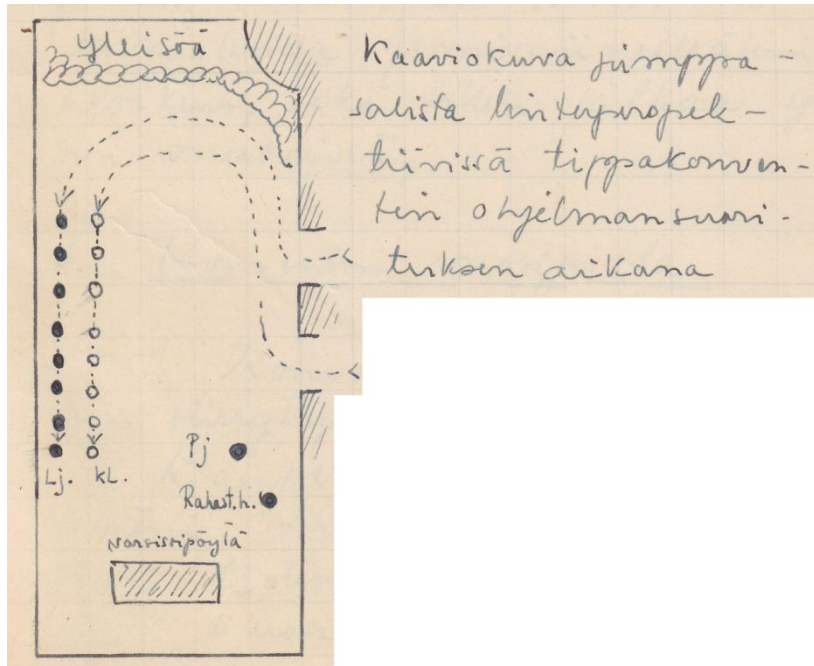
1. Tippakonventti

Tippakonventti I. Konventin järjestämä tanssitilaisuus abiturusten kunniaksi vietetään kevätlukukaudella, tavallisesti ennen hiihtolomaa.

Jotta ”tippakonventista” todella muodostuisi eroaville jäsenille hauska ja mieleenpainuva tilaisuus, on tullut tavaksi viettää k.o. juhlaa perinteellisin juhlamenoin.

Ohjelmajärjestys on seuraava:

- 1) Joku abiturus soittaa alkusoiton
- 2) Tämän jälkeen abiturusten sisääntulo
- 3) Kun abiturukset ovat asettuneet paikoilleen (kts. karttapiirros), pitää Konventin puheenjohtaja abiturus-puheen
- 4) Tähän vastaa joku abiturus ja puhuu senjälkeen erikoisesti ”tipoilte” t.s. pitää ”puheen naisille”
- 5) Konventin rahastonhoitaja toimittaa narsissien jaon. Hän jakaa kullekin abiturukselle kaksi (2) narsissia
- 6) Orkesteri tai kovaääninen virittää ”abiturus-tanssin”. Tanssikappaleen laadun ovat abiturukset saaneet määrätä oman makunsa mukaan
- 7) Yleinen tanssi alkaa. Väliajoilla esiintyvät voittajajoukkueet Konventin puurojuhlien epäorganisen runojen kilpailuissa.

Tippakonventin erikoispiirteitä

Tippakonventissa on suotavaa, että abiturukset ovat smokissa ja heidän daaminsa ”pitkissä.”

Tippakonventti on täysin suljettu juhla. Tippakonventtiin pääsevät abiturukset ilmaiseksi avec dame. Muut maksavat 10 markkaa.

Tippakonventissa ei edellä luetellun ohjelman lisäksi ole ollut mitään muuta ohjelmaa.

Hyvän tavan vuoksi tulee ”tippakonventissa” olla ainakin yksi (1) naisten tanssi.

2. Kutsukonventti

Vietetään syksyllä ennen varsinaista vuosijuhlaa. Kutsukonventti on suljettu tilaisuus. Kutsukonventtiin pääsevät Konventin varsinaiset sekä ulkojäsenet avec dame suoritettuaan pääsymaksuna 5:–. Kutsukonventissa on ollut tapana ensin pitää tavallinen Konventin kokous, jossa läsnäolevilla feminiineilläkin on ollut puheoikeus, sekä sitten jatkaa yhdessäoloa tanssin merkeissä.

3. Konventin vuosijuhla

Konventti on perustettu normaalikoulun siirryttyä Helsinkiin, lokakuun 16 p:nä 1887.* K.o. perustamisen muistoksi vietetään Konventin vuosijuhlaa lokakuussa, mieluummin tietenkin juuri 16 p:n tienoilla. Vuosijuhla on julkinen tanssitilaisuus.

*) Täyttä varmuutta ei perustamispäivästä ole.

[4]. Nahkakonventti

(kts. säännöt 22 §)

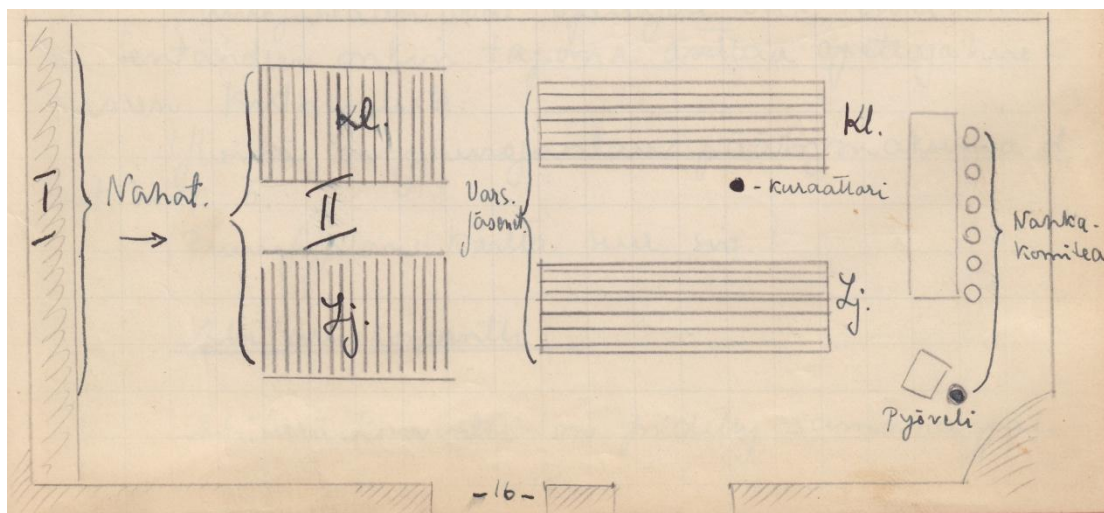
Nahkakonventti l. uusien jäsenien vastaanottojuhlassa on kaksi osaa:

a) Pj. toiv. ensin vars. jäsenet tervetulleeksi ja siht. lukee edell. kok. pöytäkirjan

b) Tämän jälkeen valitaan joku abiturus n.s. ”nahkamajuriksi”, joka johdattaa nahat salin perälle. Tämän jälkeen alkaa n.s. ”nahkojen parkitseminen” t.s. 7-miehinen, abituruksista kokoonpantu ”nahkakomitea” ryhtyy suorittamaan tehtäväänsä (huom. aina naamioituna). Kun nahat asianmukaisesti on tutkittu, siirrytään ohjelmaan, josta tarkemmin säännöt 22 §.

Huom! Ennen ”nahkojen parkitsemista” pitää joku n-komitean jäsen ”nahkapuheen”.

Jumppasali nahkakonventissa

Selitys kuvaan: Kun siis nahat on ensin johdettu jumppasalin perälle asemaan I, tutkitaan heidät yksitellen, ja ”parkinnan” jälkeen ”majuri” johtaa heidät istumaan asemaan II.

[5]. Konventin puurojuhla

(kts. säännöt 23 §)

Puurojuhlasta ilmoitetaan ennakolta hyvissä ajoin sanomalehdissä. Ohjelma aletaan siten, että joku abiturus pitää ”puuropuheen”. Tapana on ollut järjestää puurojuhlassa puuronsyöntikilpailut. Ennen k.o. kilpailujen alkua valitaan ulkociviksistä ja tarjoilijanahoista 5-miehinen ”puurokomitea”, jonka tehtävänä on valvoa, että kilpailu tapahtuu asianmukaisesti.

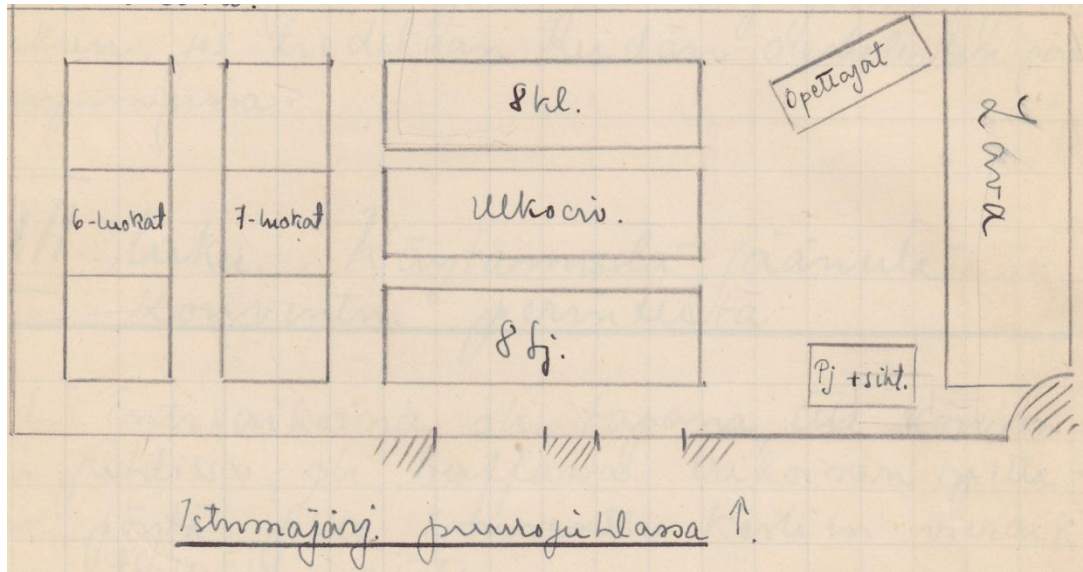
Puurojuhlassa on myös ”viisauden-sarven kilpailu”. Voittajan tulee vastaanottaa sarvi polvillaan puheenjohtajalta.

Puurojuhlalla ovat opettajat erik. tervetulleita. Sentähden onkin tapana asettaa opettajahuoneeseen kutsujuliste.

Yleensä on puurojuhlan pääsymaksuna ollut smk. 5.

Jo melkein traditiomaiseksi on tullut tapa järjestää puurojuhlassa ”epäorganisten kuorojen” kilpailu. Kilpailuun osallistuu kultakin luokalta kuoro. J.L.

Kuorojen jäsenet eivät saa kuulua koulun kuoroon. U.U.

[6]. Abituruskonventti

Abituruskonventti on pidetty samana päivänä, jolloin abituri lähtevät koulusta. Mitä ohjelmaan tulee, on ollut tapana pitää abituruksille eri kielillä puheita. Vars. k.o. ohjelmaa ei abituruskonventissa ole. Suotavaa on, että puheita pidetään niin monella kielellä kuin mahdollista.

XI luku. Puheenjohtaja

Konventin puheenjohtaja on oppilaiden keskuudestaan valitsema toverikunnan johtaja, "primus inter pares". Tässä ominaisuudessa hän ensikädessä joutuu vastaamaan Konventin aikaansaannoksista ja samalla kantamaan raskaimman työtaakan. Senjohdosta Konventti kunnioittaaakin ja osoittaa kiitollisuuttaan entisille puheenjohtajille seur. tav.

- a. Kaikkiin Konventin järjestämiin tilaisuuksiin on ent. puheenjohtaja maksuttomasti tervetullut avec dame.
- b. Sitäpaitsi on Konventti velvollinen kirjeellisesti kutsumaan juhlatilaisuuksiinsa 7 edellistä puheenjohtajaa nykyisestä pj. lukien, jos tiedetään heidän oleskelevan pääkaupungissa.

XII luku. Käytännöstä jääneitä Konventin perinteitä

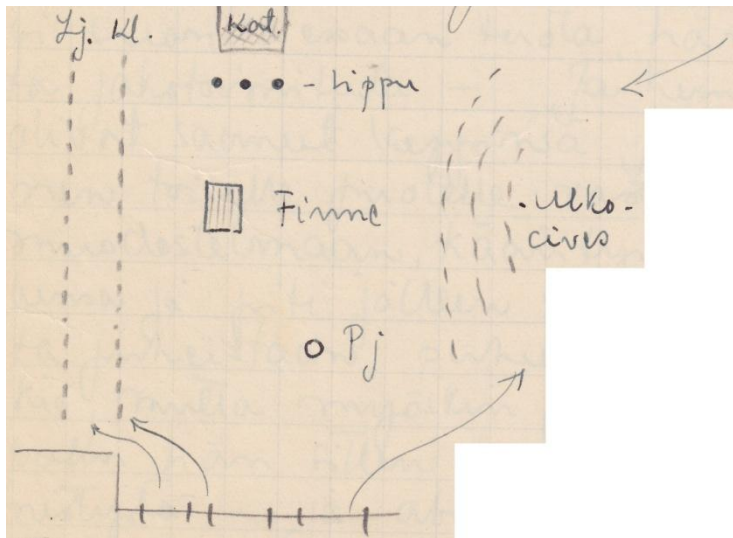
1. Entisaikoina oli tapana, että Konventin juhlissa oli buffassa erikoinen opettajien pöytä, jossa Konventti kestitsi vieraikseen tulleita opettajia.
2. Niinikään on aikaisemmin ollut tapana jakaa lahoja puurojuhlaan saapuneille opettajille.

3. Kirjailija Jalmari Finnen keppienjakotilaisuus.

Silloin kun kirjailija Finne vielä eli, jakoi hän joka vuosi uusille Norssiylioppilaille varsikepit. Keppienjakotilaisuus tapahtui aina lakinsaantipäivän aattoiltana. ”

Kun abituri smokingissa olivat asettuneet yläaulaan kaksimiehiseen riviin, klassikot eteen, linjat taakse, lähti puheenjohtaja sinivalkeassa nauhassaan vastaanottamaan kirj. Finneä, joka saapui aina autolla k.o. tilaisuuteen. Yhdessä he sitten astelivat portaita, Finne frakissa, yllään Hämäläis-osakunnan kunniamerkki ja Valkoisen Ruusun Komentajamerkki. Kun oli saavuttu yläaulaan, tarkasti kirj. Finne rivin ja Konventin lipun tehdessä kunniaa astui ensimmäisenä juhlasaliin.

Juhlasalissa oli nostettu pikkupöytä keskelle lattiaa ja kun sitten abituri, lippu, puheenjohtaja ja ulkocives olivat asettuneet paikoilleen, olivat asemat juhlasalissa allaolevan piirroksen mukaiset.

Kun Finne sitten oli tarkistanut, ettei kukaan 7-luokkalainen ollut kurkkimassa juhlasalin ovella, saattoi juhllinen toimitus alkaa. Finne oli siis asettunut pikkupöydän taakse, joka oli täynnä norssikeppejä. Pian hän sitten alkoikin jutella hauskaan tapansa, narisevalla, hitusen naisellisella äänellään. Hän veti

taskustaan paperin ja alkoi järjestellä abituruksia hiukan uudelleen riviin. Ensimmäisinä asettuivat nyt seisomaan häntä vastapäätä ne, joiden isät olivat käyneet Norssia, toiseen riviin tulivat sellaiset, joilla oli veli koulussamme ja kolmannessa rivissä olivat sitten ”tavalliset” norssi-abituri. Kun entinen kaksimiehin rivi oli täten vaihtunut kolmimiehiseksi, alkoi varsinainen keppien jakaminen.

Finne tarttui ensimmäiseen keppiin pöydällä, veti siitä pois pahvitupen ja luettuaan kädensijassa olleen nimen, ojensi sen onnelliselle asianomaiselle. Ja siten hän jatkoi, keppi toisensa jälkeen joutui nuorille ylioppilaille. Sivustakatselija saattoi helposti huomata, miten suurta liikutusta kirj. Finne tunsu suorittaessaan tuota, hänelle niin rakasta jakotoimitusta. – Ja kun sitten kaikki olivat saaneet keppinsä ja asettuneet Finnen toiselle puolelle vastaavanlaiseen rivimuodostelmaan, kääntyi F. heidän puoleensa ja piti jälleen yhden noista hauskoista puheistaan, puheen, jossa oli paljon leikkiä, mutta myöskin paljon vakavaa. Ja lopuksi hän sitten taas toivotti onnea ja menestystä – ja abituri marssivat ulos. Samoin Konventin lippu poistui salista ja teki ulkocivisten kanssa juttelevan kirjailija Finnen sivuuttaessaan kunniaa.

Keppienjakotilaisuus oli päättynyt ja hauskoja juttujaan ladellen laskeutui Finne hiljalleen portaita, vanhojen norssien ympäröidessä hänet hymyillen ja naureskellen, mutta samalla ehkäpä ihailleenkin ja ainakin kunnioittaen suurenmoista lahjoittajaa.

* * * * *

25.V.-38. Vihdoinkin, miltei vuoden kuluttua on opus kohdaltani valmis, ja luovutan sen täten puheenjohtaja Eero Helkamalle. Parasta menestystä vain, ja lisää juttua näille sivuille! – Toivokaamme, että jokainen vuosi tuo tullessaan uusia, hauskoja perinteitä ja tottumuksia ja, ”kun kerran on valta puhua”, niin haluan viimeiseksi lausua kaikille tuleville puheenjohtajille: ”Tervetuloa pj:n joukkoon!”

Eläköön Norssi!

Ernst Rydman

* * * * *

Kiitollisena olen vastaanottanut virkaveli Rydmanilta tämän ”Puheenjohtajan ohjekirjan”, jonka toivon osaltaan tulevan helpoittamaan vastaisia puheenjohtajia heidän toimessaan. Norssin Konventin puheenjohtajana toimiminen on jo niin vaativa tehtävä, että meidän on iloittava jokaisesta aloitteesta, jolla pyritään korvaamaan sitä kokemusta, joka vastavalitulta puheenjohtajalta luonnollisesti puuttuu.

Älköön tämä kirja kuitenkaan koskaan muodostuko miksikään ”ainoaksi oikeaoppiseksi”, joka pidättäisi puheenjohtajaa toimimasta itsenäisesti. Sen tarkoitus on vain neuvoa ja opastaa Norssin puheenjohtajan vastuunalaiseen tehtävään. – Mutta älköön myöskään koskaan unohdettako, että traditiot ovat Norssin voima! Syynä Suomen oppikoulujen toverikuntien rappiotilaan on yksinomaan traditioiden puute. Ei ole yksinkertaisesti ollut mitään, mille perustaa, mille rakentaa. Ja syynä Norssin ehdottomaan johtotasemaan koulujen keskuudessa on se, että meillä on omat arvokkaat perintätapamme, jotka liittävät yhteen vuosikymmenien takaisen norssipolvet.

Sentähden: traditioita on aina osattava pitää arvossa, ei ole annettava Konventin jossakin kokouksessa vallitsevan häilyvän mielialan päästä puuttumaan traditioihin, joiden juuret ovat syvällä Norssin historiassa. Niin kauan kuin säilytämme muuttamattomina perintätapamme, niin kauan on Norssimme Norssi, koulumaailman johtaja!

Lähtiessäni lisäämään puheenjohtaja Rydmanin kirjoitusta omilla kokemuksillani ja omilla muistotiedoillani, olen katsonut selvimmäksi kirjoittaa omat kirjoitelmani pj. Rydmanin kirjoitelmien viereen, aloittamatta uutta osastoa uusine pykälineen.

Eero Helkama

* * * * *

Luovutan tämän kirjan eteenpäin vasta nyt kun kansamme historiassa on läpikäyty talvi 39–40, tuo ihmeellisen suomalaisen sisun, urhoollisuuden ja palavan isänmaanrakkauden mestarinäyte. Joskin maamme ulkonaista eheyttä on ankarasti kolhittu, on se sisäisesti saanut eheän, kiinteän ja yksimielisen sydämen. Tämä vuosi on tuonut mukanaan monenlaisia uusia, suuria veloituksia – veloituksia ennen kaikkea meille nuorille. Maamme jälleenrakennustyö on vaativa juuri meistä suuria. Tämä työ ei lopu [tänään] huomenna eikä ylihuomenna; ei tänä vuonna eikä ensivuonna, vaan sitä kestää vielä vuosikausia. Meille norsseille, maamme ensimmäisen koulun nykyisille ja entisille oppilaille lankeaa vaativa tehtävä: olla ensimmäisenä tässä työssä. Kasvakaamme tehtävämme tasalle!

On selvää, että tässä työssä on Konventilla aivan ratkaiseva merkitys. Vanha tuttu sananlasku sanoo: ”Non scholae, sed vitae discimus!” Tämän toteuttamiseksi vaaditaan Konventilta tarmokasta toimintaa oikealla ajalla ja oikealla tavalla. Konventissa on, kuten eräs tunnettu henkilö on sanonut, ansaittava tulevaa elämää varten kannukset.

Omalla puheenjohtaja-ajalla oli minulle tästä kirjasta suurta hyötyä, jonka vuoksi haluan lausua kiitokseni edeltäjilleni. Auttakoon tämä kirja tulevia puheenjohtajia vaativassa tehtävässään. Jos se siinä onnistuu, on kirjan alullepanijan tarkoitus täyttynyt.

Omat lisäykseni liitän osittain edellisten lukujen reunalle. Kaikkea en ole sinne voinut kuitenkaan tehdä vaan liitän ne tänne loppuun.

2.6.1940

Jorma Louhivuori

* * * * *

Kerhotoiminta

Konventtimme voimakas henki saa kiittää tästä Konventin runsaista vapaita harrastuksia. Vilkas kerhotoiminta on asettanut Konventtimme siihen johtoasemaan toverikuntien joukossa, joka sillä on koulujen joukossa. Konventissa on ollut toiminnassa milloin yhtä aikaa milloin harvalukuisempana seuraavat kerhot m.m.

Näytelmäkerho: Jo nimestäkin ilmenee kerhon tarkoitus: teatteriharrastusten kehittäminen. Koulun ja Konventin juhlien ohjelman täysipitoisuudelle on välttämätöntä tämän kerhon olemassaolo. Vuosijuhla, joulujuhla ja jo vakituiseksi muodostunut kevätjuhla ovat saaneet pitemmän ajan näytelmäkerholta arvokasta apua. Jotta kerho voisi tehokkaasti kehittää jäsentensä harrastuksia, on hankittu Kansallisteatteriin erikoiset, vain Norssia varten valmistetut alennuskupongit, joilla on saanut Kansallisteatterissa 50 % alennuksen. Näiden kuponkien hankkimisesta on

puheenjohtaja velvollinen huolehtimaan. Alennuskuponkeja annetaan kaikille näytelmäkerhon ja Konventin jäsenille ja ne allekirjoittaa joko kerhon tai Konventin puheenjohtaja. Kupongeista kannetaan 50 p:n maksu, joka raha jää mainittujen puheenjohtajien vaatimattomaksi vaivan palkkioksi. Nämä kupongit oikeuttavat kaikkina arki-iltoina (ei lauantaina eikä pyhien aattoina) näytäntöihin, jotka ovat tavallisin hinnoin.

Näytelmäkerholla on oma huone ylimmässä kerroksessa, urkugarvekkeen eteinen. Siellä sillä on oma kaappi sekä laatikko, jossa säilytetään koulun omaisuutta oleva esirippu siihen kuuluvineen välineineen sekä ramppilamput.

Musiikkikerho: Kerhoon kuuluu erillisenä orkesteri ja kuoro. Näillä molemmilla on omat säännöt ja oma puheenjohtaja. Myöskin näiden rahallinen omaisuus on Konventin rahastonhoitajan hoidossa ja eroittamattomasti Konventin tileihin liitetty. Konventin velvollisuus on auttaa näitä molempia mahdollisuuksien mukaan, koska nämä muodostavat erittäin käyttökelpoisen ja arvokkaan ohjelmansuorituselimen.

Sikäli kuin näiden musikaalinen taso on tehtävän vaatimalla tasolla, on syytä järjestää vanhan, useampia vuosia vanhan tavan mukaan musiikki-iltoja. Näitä järjestettiin useampana vuonna yksi syksyllä, itsenäisyyspäivän aattona, toinen keväällä sopivana ajankohtana. Näiden ohjelma oli kokoonpantu sekä yhteissoitto- ja lauluesityksistä että sooloesityksistä. Syksyllä olleessa musiikki-illassa oli tapana pitää yksi isänmaallishenkinen puhe. Puheenjohtajan on huollettava, että lukukausien alussa kuoron ja orkesterin puheenjohtajat pitävät toiminnan aloittavan kokouksen.

Puhekerho: Puhekerhon tehtävänä on kehittää yhdessä Konventin varsinaisten kokouksien [ohella] kanssa jäsenten puhuja- ja lausuntalahjoja. Tämän kerhon tehtävä on vaativa silmälläpitäen uusien Konventin virkailijoiden kasvattamista. Juuri Norssin Konventin virkailijoilta vaaditaan esiintymis- ja puhelajahjoja. Traditiomaiseksi on muodostunut Norssin joukkueen voitto Helsingin Toverikuntaliiton järjestämässä puhekilpailussa. Heimojuhla, itsenäisyyspäiväjuhla, joulujuhla y.m. vaativat hyviä puhujia. Jo kerran on puhekerho järjestänyt erittäin ansiokkaan puhejuhlan keppi-rahaston hyväksi. Älköön tämä jääkö viimeiseksi kerraksi!

Pikakirjoituskerho: Kerholla on vaalittavanaan arvokkaita perinteitä. Sen jäsenten hallussa on ollut Suomen mestaruuksia erilaatuisissa pikakirjoituskilpailuissa. Kerho on järjestänyt jäsenilleen alkeiskursseja, 40-sanan kurseja j.n.e. erilaisia kykyjä omaaville.

Karjala-seura: Seura kuuluu Konventtiin erillisenä kerhona samalla kun se kuuluu erikoiseen oppikoulujen Karjala-seurojen yhtymään. Seuran terveen, jalon ja kehittävän hengen vuoksi on se Konventille merkityksellinen vakavan aatteellisen hengen luojana.

Šakki-kerho, Kemistat ja Radistit ovat kaikki kerhoja, jotka hyödyllisellä tavalla kehittävät oppilaiden harrastuksia.

Sanomalehtimieskerho: Kerho liittyy läheisesti ”Veikkoon” ja sitä kannattava.

Tenniskerho: Kerholla on ollut oikeus käyttää voimistelusalua harjoituspaikkanaan.

Sikäli kuin harrastajia on, on toivottavaa, että nämä kerhot ovat toiminnassa. Antakoon Konventti näille kaikkea mahdollista apuaan ja kannatustaan.

”Veikko”

Tämä Konventtimme lehti on todellinen Konventtimme ulkonainen voiman osoitus. Sisältörikkaat ja taiteelliset vuosikerrat luovat koulullemme historiaa.

Samalla kun ”Veikko” antaa sen toimittajille aivan ainutlaatuista sanomalehtimieskasvatusta se on melkeinpä ainoana ulkonaisena viestinä entisille norssille rakkaasta koulusta. Konventin on tarmolla huolehdittava, että sen ilmestyminen ei milloinkaan katkea. Jokaisen Konventin jäsenen kunniavelvollisuus on vaalia sen ilmestymisen jatkumista tilaamalla sen. Puheenjohtajan on mahdollisimman usein selvennettävä sen tilaamisen tarpeellisuutta.

Leikkelekirja

Puheenjohtajakaudellani aloin pitää erikoista kirjaa siitä, mitä meistä ulkopuolella sanotaan. Ei mene montaakaan päivää, ettei jossain lehdessä mainittaisi koulustamme tai sen oppilaiden edesottamuksista. Mielestäni on erittäin tärkeitä saada nämä muistot talteen, muistot, joista ei maininta missään muualla koulumme aikakirjoissa. Tämä leikkelekirja sisältää myöskin leikkeleitä koulumme sisäisestä elämästä ja sisäisistä tapahtumista. Tulkoon tämä kirja kartuttamaan omalla tavallaan Perinnekirjan antamia neuvoja puheenjohtajalle hänen astuessaan tehtäväänsä.

Arkisto

Kerhuhuoneen vieressä on Konventin arkisto. Arkistoon on avaimet puheenjohtajalla, sihteerillä ja arkistonhoitajalla. Sihteerin on yhdessä arkistonhoitajan kanssa huollettava, että arkisto säilyy täydellisenä, lähteneet ja saapuneet kirjeet ovat asianmukaisesti järjestetty kansioihin. On muodostunut tavaksi kiinnittää arkiston seinille parhaita juhla- ja kokousmainoksia. Konventin arkiston yhteydessä on Helsingin Toverikuntaliiton arkistokaappi. HTL:n sihteerillä ja arkistonhoitajalla ei ole avainta arkistihuoneeseen, vaan pääsevät he sinne jonkun avaimen omaavan Konventin virkailijan avulla.

Arkistossa säilytetään arvokas kortistoa entisten norssien tärkeimmistä henkilötiedoista. Kortiston on lahjoittanut Riemujuhlattoimikunta. Samaten

säilytetään arkistossa koulun matrikelin laatimisessa käytettyä laajaa henkilötietoaineistoa. Arkistoon hankittakoon vuosittain koulun luokkavalokuvat.

HTL ja SOTL

Norssilla on ollut pitemmän ajan johtava asema Helsingin Toverikuntaliitossa. Säilyköön tämä asema. Norssilla on oikeus lähettää HTL:n yleiskokoukseen 3 (kolme) edustajaa. Sikäli kun jokin näistä tulee valituksi liiton toimihenkilöksi, on Konventilla oikeus lähettää lisäjäsen. Konventin liitolle maksama jäsenmaksu on 75 mk.

Suomen Oppikoulujen Toverikuntaliitossa (SOTL) toimikoon Norssin edustaja koulunsa arvon mukaisesti. Tämän liiton toiminta tarvitsee meikäläisiä, joilla on laajaa kokemusta toverikuntatyössä.

V. 1943 jäsenmaksu muutettiin 1 mk:ksi ”päältä”. U.U.

Keväällä 1943 muodostettiin nahkakomitea, jonka tehtävänä on kasvattaa nahkoja oikeassa norssihengessä. Toimintamuodoiksi määriteltiin yksinomaan nahoilte järjestetyt juhlat, valistustilaisuudet y.m.s. Komitean jäseninä on kaksi klassikkoa ja kaksi linjaa. Omasta puolestani ehdottaisin, nojautuen vanhaan sananlaskuun ”kuta useampi kokki, sen kehnempi keitto”, että tehtävä uskottaisiin yhdelle (1) asiaan innostuneelle abiturukselle tai civikselle. Konventin pj:n olisi tuettava tätä ”holhojaa” parhaansa mukaan. U.U.

* * * * *

Kiitän edeltäjiäni siitä erinomaisen arvokkaasta työstä, minkä he laatiessaan tämän Perinnekirjan ovat tulevien Konventin puheenjohtajien työn helpottamiseksi tehneet. Etenkin nykyään poikkeuksellisten olojen vallitessa on tämä kirja ollut aivan välttämätön edes jonkinlaisen käsityksen saamiseksi siitä, mitä puheenjohtajan virkaan kuuluu. Lukuvuosien ollessa pituudeltaan erittäin epäsäännöllisiä jouduin minä esim. ottamaan viran vastaan heti Nahkakonventin jälkeen, mutta asiasta on jotenkin selviydytty tämän kirjan ansiosta.

Minulla ei ole paljoakaan lisättävää kirjan moniin asiallisiin neuvoihin; sen haluan kuitenkin kokemuksena omalta puheenjohtajakaudeltani mainita, että vaihtelua Konventin kokouksiin saa pyytämällä apua ohjelmasuorituksessa erinäisiltä seuroilta ja järjestöiltä. Esim. Suomen Laivastoliitto ja Ilmapuolustusliitto järjestävät mielellään kokouksia, jotka ohjelmansa puolesta ovat varmasti mielenkiintoisia.

Ja lopuksi haluan vielä yhtyä tässä kirjassa usein mainittuun lauseeseen: ”Eläköön traditiot!” Tosin nykyinen aika saattaa tuottaa vaikeuksia eräiden traditioiden

säilyttämiseksi, mutta sittenkin on ne koetettava säilyttää, sillä traditioissa on Norssin Konventin voima.

2.10.1943

Matti Hakkarainen

* * * * *

Yhtyen täydellisesti edelliseen puhujaan, luovutan kirjan seuraajalleni c. Järviselle ja toivotan hänelle ja kaikille tuleville puheenjohtajille, hyvää jatkoa!

28.I -44

Urpo Urho

* * * * *

Tyhjä sivu – ”varattu Jorma Järviselle”

* * * * *

Ensimmäinen rauhanvuosi on kulunut loppuun. Ihmettelen, iloisesti yllättyen on kansamme saattanut todeta: ”Ihme oli, että kestimme raskaitten, ankeitten vuosien lyijyisen taakan. Yhtä suuri ihme on se, että myös kestäimme toivotun rauhan.” Nyt suuntaamme katseemme eteenpäin, ylöspäin, sydämessä arastava toivo ja luottamus ikuisen, lunastettuun kalliokamaraamme ja sen katajaiseen kansaan, mielessä tahto kukin osaltaan parhaansa antaa, ei enää ruumiinsa ja henkensä, vaan nyt, rauhan toivossa, työnsä ja vaivansa.

Kasvava sivistyneistö tuntee tämän velvoituksen erittäin vaativana. Ei ole tärkeintä, että koulussa opimme määrätyt oppiennätykset, tärkeintä on se, että siellä muodostuu pohja ja perustus kunkin yksilön persoonallisuudelle. Suomi tarvitsee yksilöitä, niin hengen kuin ruumiin valioita.

Eräs keino, välikappale tämän päämäärän saavuttamisessa on Konventti. Konventti ei ole itsetarkoitus, se on ja sen tulee perimmältään olla jalon ja puhtaan asian palvelija (kansayhteisön palvelija jäsenissään ja jäseniensä avulla). Kuinka perin harvoin sen kouluajanamme tajuamme!

Kun puheenjohtaja tämän selvittää itselleen, omalle useinkin vastahakoiselle minälleen, on eräs tärkeä etappi jo saavutettu. Ethän näet voine olla tekemättä siitä johtopäätöksiä?

Sota-aikana on Konventin toiminnassa ollut luonnollisesti moninaisia epäsäännöllisyyksiä, ja toiminta on muutenkin suuntautunut, hieman aihepiiriä vaihdellen, moniaalle taholle. Lienee paikallaan selvittää saatuja kokemuksia, tuloksia ja muodostuneita tapoja.

17.10.45

Kauko Sipponen

Järj.numerot viittaavat E. Rydmanin vastaaviin.

I. Konventin kokouksia on säännöllisten olosuhteiden taas palatessa yritettävä pitää joka toinen viikko. Sota-aikana luonnollisesti tästä oli pakko tuntuvasti poiketa.

II. Konventin kerhohuone vaurioitui pommituksessa. Kirjasto on säilynyt kovin heikossa kunnossa.

III. 1. Lakivaliokunta toimii parhaillaan uusien sääntöjen laatimisessa. Sen voidaan katsoa olevan päätösvaltainen kolmen (3) jäsenen ollessa saapuvilla, mutta sen päättäessä asioista, joissa kirjallinen selvitys on tarpeen loppulauselmana, on siihen kaikkien kirjoitettava nimensä, jolloin samalla merkitään ilmaisu mahd. eriävästä mielipiteestä. Nykyisenä aikana löytyy yksilöitä, joille esim. ero Konventista on jotenkin samantekevää, joten lakivaliokunnan on erikoisesti kurinpitotapasioissa sangen tarkoin punnittava kantansa.

2. Ohjelmatoimikunta kykenee harvoin tehtäväänsä. Pj:n on siksi yritettävä saada sinne valituiksi tuntemiaan pystyviä cives.

3. Lippukomitea on vain käsite allekirjoittaneelle. Ei ole toiminut niin pitkälle kuin muistan nahkavuosiin. Tämä siksi, että koulussa olevalla HTL:n edustajakortilla pääsee 2 (kaksi) henkeä kuhunkin toimikunnan juhlaan eri kouluissa. Kortti on pj:n hallussa. Omissa juhlissa tarkoin kontrolloitava, ettei samaa korttia käytetä useammin kuin kerran. ”Turnarit” tai ”Kipinä” voi tehdä omiin juhliinsa sellaisen päätöksen, etteivät k.o. kortit kelpaa, jos näin halutaan.

IV. Palkintoja saa kirjankustantajilta.

V. Nimikirja (ainakin toinen) kadoksissa 26.5.44 lähtien.

VI. b. Puheenjohtaja-aikanani oli tapana, että eroavaa tai merkkipäiväänsä viettävää opettajaa muistaa myös Konventti. Tämä vaatii kyllä hieman vaivaa, mutta on varmasti sen arvoisen tapa.

X. [1.] Tippakonventti pidetään viikkoa enne abiturusten lähtöä. Perinteellinen ohjelma. Erikoisesti on tähdennettävä, että se on kertakaikkiaan suljettu juhla, eikä

huonosti valmistettua tippakonventtia ole lainkaan pidettävä (s.t.s. juhla on aina hyvin järjestetty). Vaikeuksista huolimatta on yritettävä säilyttää smoking – iltaleninki. Toivottomissa tapauksissa olkoon sallittua abituruksillakin tumma puku + puhtaat ”kovat” kaulassa sekä daamalla pitkä leninki?! Toivottavasti tämä jää vain sota-ajan poikkeukseksi joidenkin civesten kohdalla.

2. Ei ole voitu pitää Kutsukonventtia, kouluthan eivät niihin aikoihin ole edes alkaneet.

3. Vuosijuhlan suhteen on asia samoin. Kirjassaan ”Suomalainen alkeisopisto 1871-87” mainitsee Finne Konventin perustamispäiväksi 17.10.1874.

[4.] Nahkakonventti on rappioitunut kurinpidollisesti., vitsipuoli sen sijaan on ollut hyvä. On siksi tarpeen sijoittaa ovelle 3-4 lujakouraista cives, jotka huolehtivat, että nahkat kuuntelevat siivosti myös virallisen ohjelman ja kantavat penkit. Moraalinen tehokeino: valonheitin parvekkeella.

[5.] Epäorg. kuorothan ovat jo sääntöjen 23 § mukaan. Puuronsyönnin sijasta on sota-aikana ollut vedenjuontikilpailu, parhaat saavutukset 12-13 lasillista minuutissa.

[6.] Abituruskonventti voidaan pitää samalla viikolla, jolloin abituri lähtevät.

XII. Kirjailija, ”Norssi” Finnen kuoltua ei tapa ole kuollut. Abituri ostavat nyt vain itse keppinsä ja alkavat käyttää sitä Tippakonventin jälkeen.

”Veikosta” on muodostumassa lehti, joka lisää jatkuvasti arvonantoamme koulumaailman keskuudessa, samoin kuin on itsekullekin ehtymätön ja hauska muistojemme kammio. Älä anna ”Veikon” lamaantua. Sen toimittaminen vaatii paljon, sen vaatima aika on aivan yhtä suuri kuin pj:n virankin.

”Veikko” ilmestyi ensi kerran 6/2 1871, painettuna syksyllä 1935.

S.T.L. V. 1945 oli S:T:L:n hallituksen 8:sta jäsenestä 4 norssia, joukossa puheenjohtaja, J.L. Tällaista sattuu harvoin, mutta aina tulee Norssista löytyä vähintään yksi jäsen hallitukseen. Siellä mukana olo avartaa huomattavasti henkistä näköpiiriä ja lisää myös koulun mahdollisuuksia.

H.T.L. on perin riitainen elin. Sen suhteen norssi voi osoittaa tarpeellista pidättyväisyyttä, mutta toimia erikoisella ponnella huomattavasti jonkin asian kaipaavan korjausta. Vahva edustus kokouksiin.

Konventti kirjoitetaan aina isolla kirjaimella. Nimeä älköön muutettako teinikunnaksi huolimatta Konventissa kulloinkin vallitsevasta hengestä.

7:t luokat ajavat abiturusten lähtöpäivänä pari kertaa aamulla koulun ympäri. Tumma puku tai smokki.

* * * * *

Salve, Sinä Uusi Puheenjohtaja!

Näiden edellisten polvien neuvojen ja opastusten jälkeen teet meille seuraa pj-luettelossa, jossa ovat monen, jo mainetta ja tunnustusta saavuttaneen kansalaisen nimet. Virka, johon astut, ei ole nimellinen. Suomen arvokkaimman oppikoulun oppilaskunnan päänä riippuu arvaamattoman paljon Sinun työstäsi, säilyykö koulumme edelleen sinä tunnustettuna johtajana, jona se kolhuista huolimatta on pysynyt. Periaatteet, päämäärän olen jo alussa lausunut. Keinona ovat TRADITIOT, joilla tulee olla pyhitetty lain voima. Jos olet linja, tutki ympäristöäsi ja huomaat, kuinka uudet koulut niitä meiltä kadehtivat, jos klassikko, niin selvitä kaikille, miten traditiot ovat elävä osa Norssia ja sen henkiä, liha sen lihasta, uudistava, tukeva, auttava selkäranka.

PRO SCHOLA NOSTRA, UT IUVENES PRO PATRIA.

Lämpimin onnentoivotuksin

Kauko Sipponen

* * * * *

7 tyhjää sivua – kahdessa viimeisessä maininta ”varattu Pauli Paukkoselle”

* * * * *

22.11.1953

Kirjoitan tätä jälkeensä, ja siksi en jaksa enää muistaa, onko joku aikaisempien polvien ”Herroista Pj:sta” kirjoittanut tämän verrattoman kirjan lehdille oman aikansa Norssien hengestä, joka muistuttaisi allekirjoittaneen aikaa. Mutta vannoutuneena, ikuisena Norssina ja uskollisena Norssina tuntee allekirjoittanut tarvetta kirjoittaa pj-kautensa hengestä.

– Eletään jonkinlaisessa horrostilassa tai sanoisinko suvannossa, josta vedet eivät pääse vapaasti kuohumaan – ovat toisten vesimassojen kahlitsemia. Toisin sanoen meillä ei ole herättäviä, innoittavia aatteita, joilla olisi voimaa temmata meidät pois tästä ”herttaisesta yhdentekeväisyydestä”. Koulussa ei ole enää samaa voimakasta, yhtenäistä henkeä, joka pani ennen toveripiiriin elämän sykkimään kiivaammin. Ei olla kiinnostuneita Konventista eikä sen toiminnasta, vaan jätetään se kaiken ulkopuolelle ja ajatellaan, että pitäköön nyt kiinni niistä traditioistaan omin voimin.

Näin ajatellaan nyt, mutta kuinka monasti olemmekaan havainneet, että tyyntä, rauhaisaa aikaa seuraavat suuret!

(kirjoittanut Paavo Unkari)

* * * * *

P. Unkarin kirjoitus on *Perinnekirjan* viimeinen. Sen ja sitä edeltävän merkinnän välillä on kahdeksan vuotta, jona aikana Konventin toiminnasta ei ole tietoa. *Perinnekirjaan* käytetyn vihkon sivuista noin puolet on jäänyt kokoaan käyttämättä.

Lisää tietoa *Perinnekirjassa* mainituista entisistä Konventin puheenjohtajista löytyy Norssin oppilasmatrikkeleista, joista viimeisin on julkaistu vuonna 1992.

Puheenjohtajien oppilasnumerot ovat siinä seuraavat:

Rydman, Ernst August	3559
Helkama, Eero Vilho	3987
Louhivuori, Jorma Kalervo	3599
Hakkarainen, Matti Ilmari	4104
Urho, Urpo Eero	4236
Järvinen, Jorma Severus Waldemar	4212
Sipponen, Kauko Mikko	4519
Paukkonen, Pauli	5496
Unkari, Paavo Juhana	5126

L.M.